

La Casassa

Rupit i Pruit

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: La Prada de la Casassa - Pruit
Emplaçament Sota del serrat de la Casassa, entre el torrent de la Prada i el de la Casassa
Alçada: 1008 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud: 42.04111
Longitud: 2.47939
UTM Est (X): 456912
UTM Nord (Y): 4654472

Classificació

Número de fitxa 08901 - 27
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVII-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Catàleg de béns a protegir de Rupit i Pruit.
També està regulat com a Àrea d'Expectativa Arqueològica pel mateix catàleg.
Data aprovació: dv., 23/05/2014 - 12:00
Número inventari IPA 23379
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 000308800DG55D

Fitxes associades:

[Dita de la Casassa](#)

[Can Jitons](#)

Autoria de la fitxa

Adriana Geladó Prat

Data de registre de la fitxa:

dt., 01/12/2020 - 19:36

Descripció

Antiga pairalia aïllada de grans dimensions, formada per diversos volums adossats que li confereixen una planta irregular, amb un barri tancat a la part de migdia delimitat amb dos volums auxiliars adossats. La masia presenta una planta quadrada, amb la coberta de teula àrab de tres vessants i un ràfec de plaques ceràmiques i mènsules de fusta disposat a tot el perímetre de la construcció. Està distribuït en planta baixa, dos pisos i golfes, amb la façana principal orientada a ponent. Presenta un portal d'arc rebaixat adovellat, amb els brancals bastits amb carreus de pedra. Damunt seu hi ha una placa rectangular de pedra encastada al parament. Té gravada la següent inscripció: "HABITADA YA EN 1300. / ENGRANDIDA O REPARADA EN 1612. 1614. 1645. 1648. 1652. 1656. 1750. 1770. 1773. / AMENASAUT RUINA / DE NOU REEDIFICADA EN 1858.". La resta d'obertures (sobretot a les façanes de ponent i tramuntana) es corresponen amb finestres rectangulars amb els brancals bastits amb carreus de pedra i les llindes i els ampits plans. A les golfes hi ha uns òculs ovalats bastits amb maons, també a la façana de migdia. Aquest parament presenta un portal rectangular i una galeria al segon pis formada per tres arcs rebaixats emmarcats amb pedra i delimitats amb baranes de maons. La construcció està bastida en pedra desbastada i sense treballar de diverses mides, lligada amb morter i disposada de forma regular, amb les cantonades embellides amb carreus de pedra.

La masoveria es troba a dossada a l'extrem sud-est de la masia. És de planta rectangular, amb la coberta de teula àrab de dues vessants i el carener paral·lel a la façana principal, que està orientada a ponent. Consta de planta baixa i dos pisos, amb les obertures rectangulars emmarcades amb carreus de pedra i les llindes planes. La façana principal presenta dos portals, el de la dreta tapiat i el de l'esquerra amb la llinda datada amb l'any 1648 i el monograma de Jesucrist "IHS" rematat amb una creu llatina. Adossat a aquest mur hi ha una escala de pedra que condueix al portal del primer pis, datat l'any 1899. Les finestres dels pisos superiors són rectangulars i tenen els ampits motllurats, amb espieres a sota. La façana de migdia presenta dos portals bessons datats dins del segle XVIII i separats amb un pilar de grans dimensions bastit amb carreus. Les finestres d'aquest sector tenen també els ampits motllurats. A la banda de llevant s'hi adossen un parell de volums de menors dimensions, entre els que destaca un porxo al pis situat a l'angle nord-est i sostingut amb un pilar bastit amb carreus de pedra, amb basament i capitells motllurats. La construcció està bastida en pedra desbastada i sense treballar de diverses mides, lligada amb morter i disposada de forma regular, amb les cantonades embellides amb carreus de pedra.

Al costat de ponent de la masoveria hi ha l'antic estable. Presenta una planta quadrada, amb la coberta de teula àrab de dues vessants i el carener perpendicular a la façana principal, que està orientada a migdia i compta amb un gran ràfec bastit amb una solera de llates i bigues de fusta. S'hi obre un gran portal d'arc rebaixat adovellat, que està sostingut amb un pilar central de totxo. A l'interior i al centre hi ha un altre pilar bastit amb grans carreus de pedra datat. La construcció està bastida en pedra sense treballar de diverses mides, lligada amb abundant morter de calç i disposada de forma regular, amb les cantonades embellides amb carreus de pedra. Un dels carreus de la cantonada sud-oest està gravat amb l'any 1745.

Tant la masoveria com l'estable tenen els paraments de migdia orientats a l'antiga era empedrada de la construcció, de planta més o menys rectangular i delimitada amb un mur a la banda de ponent. Per la banda de migdia, aquesta era està delimitada per l'antiga cambreria de la masia. Es tracta d'un edifici de planta

irregular format per dos cossos adossats, amb la coberta de teula àrab de dues vessants i el carener perpendicular a la façana principal, que està orientada a migdia. Consta de planta baixa, pis i golfes, amb obertures rectangulars amb diversos tipus d'emmarcaments (carreus, maons i arrebossats) i les llindes planes de fusta. A la banda de ponent destaca un cobert sota teulada, amb destacable embigat de fusta i sostingut per un gran pilar cantoner bastit amb grans carreus. Els murs de tramuntana i llevant gairebé són cecs. La construcció està bastida amb pedra sense treballar lligada amb fang i morter, i disposada de forma regular, amb les cantonades embellides amb carreus de pedra.

Finalment, adossada a l'extrem nord-est de la masia, hi ha una segona masoveria. És de planta rectangular, amb una coberta de teula àrab i distribuït en planta baixa, pis i golfes, amb la façana principal orientada a ponent. Les obertures són rectangulars i estan força reformades, amb els emmarcaments bastits amb maons. El portal d'accés conserva els brancals bastits amb pedra, amb la llinda de fusta. La construcció està bastida amb pedra sense treballar disposada de forma regular.

Observacions:

L'edifici està inclòs dins dels límits de l'Espai Natural Protegit del Collsacabra.

Història

La Casassa era una de les grans pairalies de la zona del Collsacabra, documentada des del segle XII. Tenia diverses masoveries que s'encarregaven de la gestió de les seves terres. Al segle XIV ja en tenia quatre, entre elles la Codolosa i els Esqueions. La masia apareix indirectament referenciada en el fogatge de l'any 1497, on es menciona "En Cassassas" dins de la parròquia de "Prohit". Posteriorment, en el fogatge de l'any 1553, apareix mencionat "Antoni Casassa", també dins de la parròquia de "Sant Andreu de Pruyt". A principis del segle XVII, el mas va adquirir el mas Era Pedrissa (enrunat) amb les seves terres (Coma de Maria).

Tal i com s'explica a la placa de pedra encastada a la façana principal de la masia, algunes de les dates que corresponen a reformes o restauracions efectuades a la construcció són: 1612, 1614, 1645, 1648, 1652, 1655, 1750, 1770 i 1773. Alhora, la masia fou reedificada l'any 1858 donat el seu greu estat de conservació. A mitjans dels anys 80 del segle XX, el mas conservava l'arxiu i unes valuoses piques de pedra. A l'interior de la masia hi ha una capella-oratori dedicada a la Mare de Déu dels Àngels. Està coberta amb una volta d'aresta ornamentada i presenta un petit altar amb la imatge de la verge dins d'una fornícula d'arc apuntat motllurat.

Bibliografia

CROSAS, Carles; SOLÀ, Joan; DOMINGO, Gemma (2014). *Catàleg de béns a protegir. Text refós*. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Rupit i Pruit. Consultat 12 novembre 2020, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm identificació R22.

CROSAS, Carles; SOLÀ, Joan (2014). *Catàleg de masies i cases rurals. Text refós*. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Rupit i Pruit. Consultat 12 novembre 2020, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm. identificació M34.

GAVÍN I BARCELÓ, Josep M. (1984). *Osona*. Col. Inventari d'esglésies, 15. Barcelona: Pòrtic, p. 113, 269.

IGLÉSIES, Josep (1979). *El fogatge de 1553. Estudi i transcripció*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 455.

IGLÉSIES, Josep (1991). *El fogatge de 1497. Estudi i transcripció*. Col. Publicacions de la Fundació Salvador Vives Casajuana, 111-112. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 262.

NOGUERA, Antoni (1964). *Collsacabra*. Barcelona: Selecta, p. 199-201.

PARÉS I GANYET, Quirze (1985). *La despoblació rural i les masies del Collsacabra*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 392, 453, 471.

SERRA I CLOTA, Assumpta (1993-1994). *Memòria de les campanyes de prospeccions arqueològiques en el sector Rupit-St Joan de Fàbregues*. Consultat 13 novembre 2020, des de <http://calaix.gencat.cat/handle/10687/428473>, p. 35.

TRIADÚ, Joan (1994). *El Collsacabra*. Col. A tot vent, 319. [Barcelona]: Proa, p. 89-90.

Enllaços d'interès:

<http://invarquit.cultura.gencat.cat/>

